

SAMEN ZETTEN WE KNAAGDIERBEHEERSING IN NIEUW PERSPECTIEF

Certificatieschema IPM-Knaagdierbeheersing

Vanaf 1 januari 2023 zal het nieuwe certificatieschema IPM-Knaagdierbeheersing versie 1.0 (CIK) gelden. Dit certificatieschema komt in de plaats van het certificatieschema IPM-Rattenbeheersing, dat komt te vervallen. We vragen Conno de Ruijter van KPMB wat deze overgang voor plaagdierbeheersbedrijven gaat betekenen.

Interview met Conno de Ruijter, KPMB

Kunt u zich voorstellen: wie is KPMB en wat zijn de taken en verantwoordelijkheden van KPMB met betrekking tot het CIK?

De Stichting Keurmerk Plaagdiermanagement Bedrijven (KPMB) verzorgt het schemabeheer van de kwaliteitssystemen rondom plaagdierbeheersing. Omdat het terrein van plaagdierbeheersing behoorlijk breed is, zijn er meerdere kwaliteitssystemen op verschillende vakgebieden in ons beheer. Daarvoor heeft KPMB een modulair stelsel ontwikkeld, waarvan alle systeemvoorschriften op het gebied van plaagdiermanagement onderdeel uitmaken. Met deze aanpak biedt KPMB de bedrijven de mogelijkheid om het in één keer goed te regelen, zodat tijdens één audit meerdere certificaten kunnen worden verkregen. Om het schemabeheer goed te kunnen uitvoeren zijn afspraken nodig. Naast het kwaliteitssysteem zelf zijn hiervoor reglementen opgesteld en overeenkomsten vastgelegd met diverse partijen, zoals certificerende instanties en deelnemende bedrijven. Om de kwaliteit te waarborgen wordt samengewerkt met onafhankelijke geaccrediteerde certificerende instanties. Als wijzigingen nodig zijn in het certificatieschema, worden die besproken in het College van Deskundigen. Het College heeft als taak het functioneren van het certificatieschema te begeleiden en de onafhankelijkheid en betrouwbaarheid hiervan te waarborgen.

Wat gaat er in 2023 veranderen op het gebied van knaagdierbeheersing?

Voor bedrijven die ter beheersing van ratten- en muizenpopulaties de mogelijkheid willen behouden om rodenticiden te gebruiken, is het per 1 januari 2023 verplicht om zich te certificeren en het personeel aanvullend te scholen. Deze aanpak is gebaseerd op Integrated Pest Management (IPM) en geldt vanaf 2017 al voor de rattenbeheersing om gebouwen en voedselopslaglocaties. Dit wordt nu verbreed naar muizen en naar binnen gebouwen. De grootste verandering is dus eigenlijk de bredere scope. Een gevolg van de verandering is ook dat het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) heeft besloten dat het particuliere gebruik van deze middelen komt te vervallen. De impact van deze veranderingen zal in diverse sectoren flink zijn en daardoor zal er extra vraag naar gecertificeerde plaagdierbeheersers ontstaan.

Waarom zijn deze veranderingen noodzakelijk?

De aanpassingen in het certificatieschema waren nodig nadat het Ctgb heeft bepaald dat bij de eerstvolgende herregistratie van de betreffende chemische middelen (rodenticiden hoofdzakelijk gebaseerd op anticoagulantia) het gebruik daarvan voor de bestrijding van ratten én muizen buiten én binnen uitsluitend is toegestaan

op basis van een integraal IPM-systeem door gecertificeerde professionals. Het Ctgb komt hiermee omdat de middelen voor de bestrijding van ratten en muizen op basis van anticoagulantia zeer giftig zijn en moeilijk afbreekbaar. Daarmee voldoen ze niet aan de criteria voor toelating, maar als er niet voldoende alternatieven zijn biedt de Europese biocidenverordening ruimte om dit soort middelen vanwege het publiek belang -onder strikte voorwaarden- toch toe te laten. Op deze grond en met deze aanpassingen in het certificatieschema blijven de middelen beschikbaar om zo nodig te gebruiken.

Wat houdt certificering in voor plaagdierbeheersbedrijven?

Met deze certificering laat u als bedrijf zien dat u de IPM-aanpak voor knaagdierbeheersing op een goede manier in de praktijk toepast. Dit doet u tijdens een audit, waarbij de auditor van een certificerende instantie uw werkwijze toetst aan de norm in het certificatieschema IPM-Knaagdierbeheersing versie 1.0. Het schema geeft een duidelijke omschrijving van een standaard IPM-aanpak. Iedere locatie heeft weer andere omstandigheden en vergt een net iets andere aanpak, maar deze is wel steeds gebaseerd op dezelfde stappen en principes. Het certificatieschema biedt het professionele bedrijf ruimte voor eigen keuzes. In het dossier legt het bedrijf de argumenten voor die eigen

keuzes vast. Stappenplannen en voorbeelden zijn als bijlagen opgenomen in het certificatieschema en kunnen bedrijven helpen om IPM op hun eigen bedrijf toe te passen.

Krijgen bedrijven die al zijn gecertificeerd voor 'buitengebruik' vrijstelling voor de nieuwe certificering?

Zeker voor al gecertificeerde bedrijven blijft er veel gelijk, zoals de structuur van de IPM-aanpak, de certificering, de audit, et cetera. Tijdens een audit laat het bedrijf zien te werken volgens het nieuwe certificatieschema IPM-Knaagdierbeheersing versie 1.0. Aan personen die de opleiding IPM-buitengebruik al hebben gevolgd, kan de opleider een vrijstelling verlenen en kan er worden volstaan met het volgen van IPM-binnengebruik. Om duidelijk te maken hoe en wanneer bedrijven en personen van hun huidige situatie naar de nieuwe situatie kunnen overgaan is er een overgangsregeling vastgesteld. Daarnaast heeft KPMB de belangrijkste wijzigingen in het certificatieschema voor u op een rij gezet en vermeld op haar website.

Het certificatieschema is een vorm van zelfregulering en blijft continu in ontwikkeling.

Waar moeten bedrijven die zich willen laten certificeren zich melden en zijn hier kosten aan verbonden?

Allereerst bepaalt het bedrijf het toepassingsgebied en stelt vast welke modules voor uw bedrijf van toepassing zijn. Vervolgens meldt u zich bij KPMB aan door middel van het invullen van het Aanvraagformulier bedrijfsregistratie. Daarna maakt het bedrijf een keuze uit de bij KPMB aangesloten certificerende instanties en maakt u een afspraak voor het uitvoeren van een audit. Er zijn kosten verbonden aan het deelnemerschap, het volgen van een cursus en het uitvoeren van een audit. Diverse opleiders bieden de cursus aan en deze kost, afhankelijk van eventuele vrijstellingen, een paar honderd euro. Een audit wordt verzorgd door een erkende certificerende instantie en is afhankelijk van de omvang van het bedrijf, zoals het aantal fte, locaties en combinaties met andere certificaten. Bedrijven wordt aangeraden om meerdere offertes

bij certificerende instanties op te vragen. Ter indicatie: voor een bedrijf met 2-5 fte liggen de kosten voor de eerste audit (initieel) rond de vijftienhonderd euro en voor de opvolgende jaarlijkse audit rond de duizend euro. De jaarlijkse deelnemerskosten zijn nu voor een dergelijk bedrijf ruim vijfhonderd euro.

Gelden deze nieuwe regels ook voor een kleine muizenbestrijding bij een particulier op zolder, of alleen bij contracten?

Het certificatieschema geeft een duidelijke omschrijving van een standaard IPM-aanpak voor knaagdierbeheersing. Iedere locatie, groot of klein, heeft weer andere omstandigheden en vergt een net iets andere aanpak. Deze aanpak is wel steeds gebaseerd op dezelfde stappen en principes. Het certificatieschema biedt de ruimte voor maatwerk, waarbij het professionele bedrijf eigen keuzes kan maken. In het dossier legt het bedrijf de argumenten voor die eigen keuzes duidelijk vast.

Kan een plaagdierbeheersbedrijf dat niet is gecertificeerd vanaf 2023 nog rodenticiden kopen?

Verkopers van rodenticiden controleren of hun klanten beschikken over het vakbekwaamheidsbewijs dat nodig is voor het gebruik van deze middelen. Personen die niet aantoonbaar beschikken over de aanvullende opleiding IPM-Knaagdierbeheersing (of een combinatie van IPM-buitengebruik en IPM-binnengebruik) kunnen deze middelen niet meer kopen én niet meer gebruiken. Dit laatste geldt ook voor bedrijven die niet aantoonbaar beschikken over het certificaat IPM-Knaagdierbeheersing.

Welke middelen vallen allemaal onder deze regeling? Betreft het alleen anticoagulanten of ook cholecalciferol en alfachloralose?

Het Ctgb houdt een lijst bij met aangegeven middelen waarvoor het CIK van toepassing is. Op 1 april 2021 waren de aangewezen stoffen: brodifacoum, bromadiolon, chloorfacinon, coumatetralyl, difenacum, difethialon, flocoumafen en cholecalciferol.

Kan het zijn dat deze regels in de toekomst nog worden versoepeld of aangescherpt?

Er is veel in beweging en de verwachting is dat dit voorlopig zo zal blijven. Zo zullen ontwikkelingen in de regelgeving en de maatschappij aanleiding geven tot aanpassingen. Het certificatieschema is een

vorm van zelfregulering en blijft sowieso continu in ontwikkeling. Het biedt bedrijven een duidelijk handvat en stelt ze in staat om uitvoering te geven aan deze ontwikkelingen.

Is er ook afstemming met buurlanden met betrekking tot regelgeving over rodenticiden?

De beoordeling van rodenticiden vindt plaats op basis van de Europese biocidenverordening. De uitgangspunten zijn wat dat betreft voor alle EU-landen gelijk. We zien wel dat de manier waarop invulling wordt gegeven aan de term 'publiek belang' verschilt en we sturen erop aan om dit beter te harmoniseren binnen de EU.

Kan de particulier straks nog rodenticiden kopen? En de agrariër?

Voor het gebruik van de betreffende rodenticiden is met het certificatieschema en aanvullende scholing IPM-Knaagdierbeheersing één lijn getrokken. Dit geldt voor alle professionele gebruikers en voor agrariërs is het dus ook mogelijk om de benodigde aanvullende scholing en het bedrijfscertificaat te behalen. Zoals hiervoor al is aangegeven trekt het Ctgb de mogelijkheid in voor het gebruik van deze middelen door particulieren.

Waar kan ik terecht voor meer informatie over de regelgeving en certificering?

Specifiek voor IPM-Knaagdierbeheersing heeft KPMB een aparte website ontwikkeld: www.ipm2023.nl.

Ten slotte: wat wilt u de plaagdierbeheersbedrijven nog meegeven over deze nieuwe werkwijze?

Start nu! Tref nu de voorbereidingen zodat uw bedrijf er vóór 1 januari 2023 klaar voor is. ●

Overgangsregeling

Belangrijkste wijzigingen certificatieschema

Website IPM2023